

Povjerenstvo:

Izv. prof. dr. sc. Loretana Farkaš, predsjednica
Prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić, mentorica
Izv. prof. dr. sc. Vladimir Karabalić, član

**IZVJEŠĆE O TEMI DOKTORSKOGA RADA
VLATKE VUJČIĆ (ANDRIŠEK)
SRIJEMSKI GOVORI**

Znanstveno područje: humanističke znanosti
Polje: filologija
Grana: kroatistika

UVOD

Srijem obuhvaća istočno područje Republike Hrvatske i jugozapadno područje Vojvodine u Srbiji. Prostire se između Dunava na sjeveru i istoku, Save na jugu te Bosuta na zapadu. Hrvatski se dio Srijema podudara s Vukovarsko-srijemskom županijom.

Predmet je istraživanja ovoga rada opis govora naselja koja se nalaze u istočnom dijelu Vukovarsko-srijemske županije (dakle u okviru hrvatske državne granice) te određivanje mjesta tih govora unutar štokavskoga narječja hrvatskoga jezika.

SUVREMENE RELEVANTNE SPOZNAJE O TEMI

Srijemski su govori u posljednje vrijeme slabije opisani. Stjepan Ivšić u radu *Današnji posavski govor* (Rad 1913.) mnoge je srijemske govore uvrstio u "posavski govor", odnosno današnjim nazivom slavonski dijalekt. Stjepan Sekereš, Pavle Ivić i još neki srpski jezikoslovci neke su govore spomenutoga područja uvrstili u šumadijsko-vojvođanski dijalekt koji pripada srpskom jeziku. Budući da u posljednjih pedesetak godina nije bilo većih istraživanja navedenih govora (osim pojedinačnih radova, primjerice I. Lukežić, Lj. Kolenić), o srijemskim se govorima u Hrvatskoj govorilo prema starijoj literaturi.

Sustavan je opis takvih govora moguć samo ako se ponovno prođe cijeli teren i prema zapisima na terenu preispita ranije jezično stanje.

Doktorski rad o srijemskim govorima dat će suvremeni opis tih govora na temelju kojega bi se odredilo njihovo mjesto u hrvatskom dijalektnom sustavu.

UŽE PODRUČJE RADA

Znanstveno su područje rada humanističke znanosti, polje je filologija, grana je kroatistika. Unutar hrvatskoga jezikoslovlja uže je područje hrvatska dijalektologija. Tema je rada opis govora u naseljima na samom istoku Vukovarsko-srijemske županije, opis govora na fonološkoj,

morfološkoj i leksičkoj razini te usporedba suvremenoga jezičnoga stanja s opisom dosadašnjih istraživanja.

CILJEVI I SVRHA ISTRAŽIVANJA I OČEKIVANI ZNANSTVENI PRINOS

Cilj je ovoga rada popisati i opisati jezične osobine govora u naseljima koja se nalaze u najistočnijem dijelu Republike Hrvatske. Temeljem dijalektnoga opisa bit će moguće navedene govore uvrstiti u određeni dijalekt štokavskoga narječja i odrediti mjesto srijemskih govora u hrvatskoj dijalektologiji. Cilj je preispitati dosadašnja istraživanja srijemskih govora s hrvatske strane granice uzimajući u obzir novo stanje na terenu.

Radom se žele predstaviti novi podatci s terena te povratiti zanimanje dijalektologa za područje koje se nalazi na rubnim područjima Republike Hrvatske.

METODOLOŠKI POSTUPCI

U istraživanju će se koristiti sljedeći metodološki postupci: induktivno-deduktivna metoda, analiza, sinteza, komparacija i deskripcija.

Jezične će činjenice biti prikupljene terenskim radom i razgovorom s informantima. Nakon toga će se pristupiti njihovoj analizi na fonološkoj, morfološkoj i leksičkoj razini te usporedbi rezultata s dosadašnjim spoznajama.

Zaključak bi se donio s obzirom na rezultate istraživanja.

STRUKTURA RADA

U uvodnom će se dijelu odrediti predmet i ciljevi istraživanja te dijalektni zemljovid Srijema s ucrtanim mjesnim govovima koja su obuhvaćena radom. Zatim će se dati povijesni pregled Srijema.

Središnji dio rada opis je mjesnih govora. Taj dio bit će podijeljen na fonološki, morfološki i leksički opis. Sintaktički opis manje će se proučavati u ovom doktorskom radu budući da je cilj usporediti stara istraživanja s novima, a stara se istraživanja uglavnom nisu obazirala na sintaktičku razinu.

U završnom će se dijelu donijeti zaključak s obzirom na rezultate istraživanja. Posljednji dio rada bit će obrasci živa govora u pojedinim mjestima i literatura.

TEMELJNA LITERATURA

- Albin, A. (1974). *Prilog proučavanju pojedinih fonetskih crta šumadijsko-vojvođanskog dijalekta*. U: (urednik) Zbornik za filologiju i lingvistiku
- Bilić, A., Kolenić, Lj. (2004). *Govor mjesta Andrijaševci*. U: Bilić, A. (ur.). Šokačka rič 1. Vinkovci: Zajednica kulturno-umjetničkih djelatnosti Vukovarsko-srijemske županije, 5-49
- Brozović, D. (1988). *Jezik srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*. Zagreb: JLZ „Miroslav Krleža“
- Cvikić, S. i Bušić, K. (ur.) (2008). *Divan je kićeni Srijem: zbornik radova*. Nijemci: Općina Hekman, J. (ur.) (2006). *Hrvatski jezik u XX. stoljeću*. Zagreb: Matica hrvatska
- Horvatić, D. (ur.) (1995). *Hrvatska riječ u Srijemu*. Zagreb: Matica hrvatska Ogranak Tovarnik
- Jelašić, F. (1944). *Antologija sriemskih pisaca*. Zagreb: izd. Društva "Sriemski Hrvat" : nakl. Hrvatski izdav. : nakl. zavod Sriem
- Junković, Z. (1963). *O klasifikaciji srpskohrvatskih dijalekata*. Književnost i jezik, 10/1963, 25-37
- Karabalić, Vladimir (2004). *Kako prevoditi književnost na dijalektu*. Šokačka rič, 223-236.
- Kolenić, Lj. (1996). *Govor mjesta Ilače*. Književna revija, 5/6, 212-216
- Kolenić, Lj., Ćurak, S. (2007). *Govor Vrbanje*. U: Bilić, A. (ur.). Šokačka rič 4. Vinkovci: ZAKUD, 81-97.
- Kolenić, Lj., Ćurak, S. (2008). *Mjesni govor Drenovaca*. U: Bilić, A. (ur.). Šokačka rič 5. Vinkovci: ZAKUD, 71-83.
- Kolenić, Lj. (1999). *Morfološko-tvorbene osobine ilačkoga govora u okviru slavonskoga dijalekta*. U: (urednik?) Hrvatski dijalektološki zbornik, knj. 11, Zagreb: HAZU, 41-47
- Kolenić, Lj. (1997). *Slavonski dijalekt*. Croatica, 101-117
- Lisac, J. (2003). *Hrvatska dijalektologija*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga
- Lončarić, M. (ur.) (1998). *Hrvatski jezik*. Opola : Uniwersytet Opolski, Instytut filologii Polskiej
- Lukežić, I. (1998). *Štokavsko narječje: (nacrt sveučilišnih predavanja)*. U: Samardžija, M. (ur.). Radovi Zavoda za slavensku filologiju, knj. 9. Zagreb: Filozofski fakultet, Matica hrvatska, 117-135
- Lukežić, I. (1996). *Polazišta i teze za opis iločke skupine govora*. Croatica, 212-236
- Lukežić, I. (1996). *Prilog raspravi o genezi hrvatskih narječja*. Fluminensia, 8, 1-2
- Melvinger, J. (2007). *Regionalna jezična obilježja u književnom djelu Ilije Okrugića Srijemca*. U: Moguš, M. (1995). *O problemima naše povijesne dijalektologije*. U: (urednik?) Hrvatski dijalektološki zbornik, knj. 9, Zagreb: HAZU, 11-23
- Moguš, M. (1967). *Za novu akcenatsku klasifikaciju u dijalektologiji*. U: Ivić, P. (ur.). Zbornik za filologiju i lingvistiku. Novi Sad: Matica srpska, (str.?)
- Samardžija, M. (2006). *Hrvatski kao povijesni jezik*. Zaprješić: vlast. naklada
- Sekereš, S. (1967). *Klasifikacija slavonskih govora*. U: (ur.?). Zbornik za filologiju i lingvistiku, knj. 10. Novi Sad: Matica srpska, 133-145
- Sekereš, S. (1983). *Govor iločkih Hrvata*. U: (ur.?). Zbornik za filologiju i lingvistiku, knj. 26/2. Novi Sad: Matica srpska, 123-174
- Sekereš, S. (1969). *Govor Antina i Tordinaca*. U: (ur.?). Zbornik za filologiju i lingvistiku, knj. 12. Novi Sad: Matica srpska, 207-220
- Sekereš, S. (1980). *Govor Hrvata u zapadnoj Bačkoj*. U: (ur.?). Zbornik za filologiju i lingvistiku, knj. 23. Novi Sad: Matica srpska, 135-205
- Sekulić, A. (1997). *Rasprave o jeziku bačkih Hrvata*. Zagreb: Matica hrvatska

Vulić, S. (2007). *Slavonski dijalekt u zapisima Balinta Vujkova*. U: Bilić, A. (ur.). *Šokačka rič* 4. Vinkovci: ZAKUD, 221-229 .

Izv. prof. dr. sc. Loretana Farkaš

Prof. dr. sc. Ljiljana Kolenić

Izv. prof. dr. sc. Vladimir Karabalić